

Якуненко К. В.

Старший викладач кафедри фінансів НаУКМА

Романюк А. О.

Студент 4 р.н., НаУКМА

ОСОБЛИВОСТІ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ ПУБЛІЧНИХ КОМПАНІЙ ТЕХНОЛОГІЧНОГО СЕКТОРУ: ПРИКЛАД США

Технологічні компанії США, які ще нещодавно уникали виплати дивідендів, нині забезпечують суттєву дивідендну дохідність своїм акціонерам. Постає прикладне й теоретичне питання: які саме фінансові чинники визначають рівень дивідендів у секторі ІТ, де поєднуються швидке зростання, значні залишки ліквідних коштів і висока частка нематеріальних активів. У фокусі — перевірка ролі прибутковості, ліквідності, розміру компанії, інвестиційних можливостей (P/V), інтенсивності CAPEX, інерції виплат (лаг дивідендів) та віку фірми у формуванні дивідендів на акцію.

Емпіричною базою слугує панель 46 публічних ІТ-компаній США за 2010–2024 рр. (690 спостережень «компанія-рік»). Оцінено модель з фіксованими ефектами фірми та року і робастними до гетероскедастичності похибками; залежна змінна — дивіденди на акцію (DPS). Для зменшення впливу викидів DPS, P/V та лаг DPS попередньо логарифмовано; всі безперервні змінні стандартизовано (z-scores), тож кожен коефіцієнт відображає реакцію DPS на зміну пояснювача на одне стандартне відхилення. Діагностика: гетероскедастичність підтверджено тестом Бреуша–Пагана ($\chi^2 = 27.31$, $p < 0.001$) — застосовано робастні похибки; серійної кореляції не виявлено (Durbin–Watson ≈ 2.05 ; LM $p > 0.45$); мультиколінеарність помірна (VIF переважно 1.41–3.91; максимум 6.32 для віку). Перевірки стаціонарності (ADF, KPSS) дають змішану картину, що враховано при інтерпретації. Джерело даних — Bloomberg Professional.

Ключові результати:

- Прибутковість має статистично значущий негативний зв'язок з дивідендами ($\beta = -2.226$; $p = 0.0002$), що відображає пріоритет реінвестування в ІТ;
- Ліквідність істотно підвищує виплати ($\beta = 0.200$; $p = 0.0113$);
- Інвестиційні можливості (P/B) стримують дивіденди ($\beta = -0.389$; $p = 0.0497$);
- Лаг попереднього дивіденду є найбільшим за впливом ($\beta = 0.565$; $p < 0.0001$), що відповідає сильному «згладжуванню» (приблизно 56–57% торішньої виплати переходить у поточний рік);
- Вік компанії позитивний і значущий ($\beta = 0.143$; $p = 0.0249$), узгоджуючись із теорією життєвого циклу; (vi) CAPEX/TA має позитивний, але незначущий коефіцієнт ($\beta = 2.439$; $p = 0.1170$).
- Якість моделі: R^2 (within) = 0.514, R^2 (overall) = 0.426; F-критерії (звичайний і робастний) свідчать про загальну значущість специфікації.

Висновки: Загалом, результати вказують на те, що в секторі ІТ дивідендна політика найбільш чутлива до внутрішньофірмових змін у ліквідності, історії виплат і зрілості бізнесу, тоді як високі показники прибутковості та P/B частіше асоціюються з утриманням прибутку на розвиток.

Список використаних джерел

1. Bloomberg Professional. URL: <https://www.bloomberg.com/professional/>